

Konferencja naukowa pt.
Praca i polityka społeczna w zmieniającej się rzeczywistości
Borki k. Supraśla, 20–22.06.2022 r.

Conference entitled
Labour and social policy in the changing reality
Borki near Supraśl, 20-22 June 2022

CECYLIA SADOWSKA-SNARSKA

ORCID: 0000-0003-0868-7989

Akademia Nauk Stosowanych w Łomży/Lomza State University of Applied Sciences*
e-mail: csadowskasnarska@ansl.edu.pl

Summary: *The article presents synthetically the proceedings of the 39th Conference of Social Policy Researchers, which was at the same time the second conference on the influence of the Economy 4.0 development on the labour and labour market. During the conference the scientists discussed the tendencies and new challenges facing the social policy and labour in the coming years.*

Key words: *social policy, work, labour market, challenges, Economy 4.0*

Streszczenie: *Artykuł prezentuje syntetycznie przebieg XXXIX konferencji polityków społecznych i jednocześnie II konferencji na temat wpływu rozwoju Gospodarki 4.0 na pracę i rynek pracy. Podczas konferencji omawiano tendencje i nowe wyzwania stojące przed polityką społeczną i pracą.*

Słowa kluczowe: *polityka społeczna, praca, rynek pracy, wyzwania, Gospodarka 4.0*

W dniach 20–22 czerwca 2022 roku w Borkach koło Supraśla odbyła się XXXIX konferencja naukowa polityków społecznych, a jednocześnie II konferencja na temat wpływu rozwoju Gospodarki 4.0 na pracę i rynek pracy – „Praca i polityka w zmieniającej się rzeczywistości”. Organizatorami tego wydarzenia byli: Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk i Akademia Nauk Stosowanych w Łomży.

Konferencję otworzyli: prof. Gertruda Uścińska – przewodnicząca Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN, prof. Dariusz Surowik – rektor Akademii Nauk Stosowanych w Łomży oraz prof. Sylwia Jaskuła-Korporowicz – dziekan Wydziału Nauk Społecznych

i Humanistycznych Akademii. Prof. G. Uścińska wygłosiła referat wprowadzający do problematyki konferencji.

Obrady merytoryczne konferencji poprzedziła sesja jubileuszowa z okazji 50-lecia pracy naukowej prof. dra hab. Zenona Wiśniewskiego z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, bylego przewodniczącego Komitetu PAN. Laudację na część Pana Profesora wygłosiła prof. Gertruda Uścińska, obecna przewodnicząca Komitetu. Głos zabrali także m.in. prof. Mirosław Szreder (Uniwersytet Gdański), prof. Jacek Męcina (Uniwersytet Warszawski), prof. Eugeniusz Kwiatkowski (Uniwersytet Łódzki).

W ramach sesji plenarnej oraz trzech sesji tematycznych wyniki badań prezentowali

* Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych, Dziekanat, ul. Akademicka 14, 18-400 Łomża, pok. nr 228, tel. 86 215 66 04.

przedstawiciele nauki polskiej z wielu uznanych ośrodków naukowych.

Sesję plenarną moderował prof. Piotr Błędowski (Szkoła Główna Handlowa). W sesji tej wygłoszono pięć referatów odnoszących się do takich problemów, jak:

- europejska polityka rynku pracy w czasie pandemii COVID-19 (prof. Zenon Wiśniewski – (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN);
- wpływ transformacji technologicznej, robotyzacji i automatyzacji na rynek pracy (prof. Jacek Męcina – Uniwersytet Warszawski);
- wpływ pandemii COVID-19 na przepływy osób z zatrudnienia do bezrobocia w przekroju grup wiekowych i wykształcenia w Polsce (prof. Eugeniusz Kwiatkowski – Politechnika Warszawska, Filia w Płocku, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN oraz prof. Leszek Kucharski – Uniwersytet Łódzki);
- relacje między polityką społeczną i demokracją (prof. Tadeusz Kamiński – Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie);
- potrzeby oraz wsparcie osób 60+ na przykładzie badań w woj. mazowieckim (dr Elżbieta Bojanowska – Instytut Pracy Spraw Socjalnych, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie).

Pierwsza sesja tematyczna dotyczyła tendencji i nowych wyzwań stojących przed polityką społeczną. Została ona podzielona na dwie części. Pierwszej przewodniczyła prof. Małgorzata Szyłko-Skoczny (Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN). W czasie trwania obrad poruszono między innymi kwestie:

- kreowania polskiej polityki uchodźczej w kontekście wojny w Ukrainie (prof. Paweł Kubicki – Szkoła Główna Handlowa w Warszawie);
- wyzwań polityki społecznej wobec odnowy demograficznej w Polsce (prof. Joanna Szczepaniak-Siennik – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu);
- teoretycznych i praktycznych aspektów koncepcji moralności socjalnej (dr Łu-

kaszk Jurek – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu);

- obecnego stanu i perspektyw prewencji ubezpieczeniowej w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych (prof. Wiesław Koczur – Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN);
- świadomości emerytalnej nauczycieli (mgr Michał Bąkowski – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
- wpływu pandemii COVID-19 na bezpieczeństwo społeczne w Polsce (dr Marek Bednarz – Akademia Pomorska w Słupsku);
- wpływu pandemii COVID-19 na kierunki i zakres interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (dr Hubert Ostapowicz – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
- polityki prorodzinnej w Polsce w okresie transformacji ustrojowej (dr Tadeusz Kowalewski – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży).

Drugą część sesji pierwszej dotyczącej polityki społecznej moderowała dr Dorota Głogosz (Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN). W tej części odniesiono się do takich problemów, jak:

- kierunki rozwoju polityki społecznej po 1989 roku (prof. Mirosław Grewiński – Uczelnia Korczaka w Warszawie, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN);
- instytucje polityki społecznej wobec pandemii COVID-19 w świetle pamiętników (prof. Piotr Błędowski – Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN);
- ubóstwo na polskiej wsi (prof. Sławomir Kalinowski – Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN);
- polityka edukacyjna w dobie ukraińskiego kryzysu migracyjnego (dr Izabela Buchowicz – Szkoła Główna Handlowa w Warszawie);
- wybrane formy pomocy społecznej oraz opieki nad dzieckiem i rodziną na przykładzie Gminy Kolno (dr Magdalena Forfa – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
- system stypendialny i pomoc materialna studentom w zmieniającej się rzeczywisto-

- ści (mgr inż. Anna Bagińska – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
- przeciwdziałanie alkoholizmowi w ramach polityki społecznej (Beata Rogińska – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Koło Naukowe Badań Społecznych);
 - pomoc społeczna udzielana uchodźcom jako jeden z celów polityki społecznej (Sara Polita – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Koło Naukowe Badań Społecznych);
 - praca socjalna z rodzinami osób dysfunkcyjnych w ramach polityki społecznej (Ewa Samełko – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Koło Naukowe Badań Społecznych).
- Druga sesja tematyczna poświęcona była tendencjom i nowym wyzwaniom stojącym przed pracą. Pierwszą część tej sesji moderowała prof. Agata Sudolska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). W sesji wygłoszono referaty dotyczące m.in.:
- dobrostanu pracowników ochrony zdrowia w Polsce w warunkach pandemii COVID-19 (prof. Marta Juchnowicz – Wyższa Szkoła Bankowa w Warszawie, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN);
 - wyników badań pilotażowych dotyczących kariery menedżerskiej kobiet i macierzyństwa (prof. Joanna M. Moczyłowska – Politechnika Białostocka);
 - przejawów i uwarunkowań absentyzmu chorobowego w Polsce (dr Krystyna Gilga – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu);
 - zmian we współczesnym świecie w aspekcie zarządzania różnorodnością zespołów pracowniczych (prof. Mariola Wolan-Nowakowska – Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie);
 - modeli elastycznego kształtowania zatrudnienia w świetle wyzwań gospodarki 4.0 (dr hab. Kamil Zawadzki – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu);
 - wpływu COVID-19 na rozwój nowych form zatrudnienia w przedsiębiorstwach (dr Stanisław Kaczyński – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
 - przygotowania człowieka do pracy zdalnej jako nowego wyzwania wobec edukacji (prof. Urszula Jeruszka – Akademia Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie);
 - zarządzania kapitałem ludzkim wobec wyzwań współczesnego rynku pracy (dr hab. Małgorzata Sidor-Rządzkowska – Politechnika Warszawska);
 - Kompetencji Gospodarki Obiegu Zamkniętego (GOZ) w małych i średnich przedsiębiorstwach (prof. Bogusław Plawgo – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
 - kompetencji pożądanych w pracy zdalnej i hybrydowej na stanowiskach wyższego i średniego szczebla menedżerskiego (mgr Karolina Krzykowska – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży).
- Drugą część sesji dotyczącej pracy moderowała dr Lucyna Machol-Zajda (Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN). W jej trakcie dyskutowano o takich zagadnieniach, jak:
- praca osób starszych w warunkach pandemii COVID-19 w 2020 r. (prof. Bogusława Urbaniak – Uniwersytet Łódzki, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN);
 - adaptacyjność przedsiębiorstw rodzinnych do kryzysów zewnętrznych na przykładzie pandemii koronawirusa COVID-19 (prof. Krystyna Leszczewska – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
 - transfery środków z pracy za granicę w państwach Europy Środkowo-Wschodniej (prof. Anna Organiściak-Krzykowska – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN);
 - (nie)równowaga czy przenikanie pracy zawodowej i życia prywatnego w warunkach pandemii COVID-19 (prof. Anna Skórska – Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach);
 - regionalne zróżnicowanie wynagrodzeń a jakościowe czynniki rozwoju gospodarczego (dr Magdalena Kapela – Politechnika Warszawska, Filia w Płocku);
 - jak pandemia COVID-19 i Gospodarka 4.0 zmieniły zapotrzebowanie na pracę i organizację pracy w gospodarkach europejskich (dr hab. Anna Grześ – Uniwersytet w Białymstoku);
 - popyt na pracę z perspektywy internetowych ofert pracy (dr Iwona Kukulak-Dolata – Uniwersytet Łódzki);

- Gospodarka 4.0 i COVID-19 a struktura popytu na pracę na obszarach słabiej rozwiniętych (dr Edyta Dąbrowska – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
- budowanie relacji z pracownikami w świetle koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu (prof. Grażyna Michalczuk – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
- controlling personalny narzędziem wspomagania zarządzania (mgr Ewelina Rycerska – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży).

Trzecia sesja tematyczna (podzielona na dwie części) dotyczyła problematyki rynku pracy – tendencji i nowych wyzwań stojących przed tym rynkiem. Moderatorem pierwszej części tej sesji był prof. Mirosław Szreder (Uniwersytet Gdański). W sesji zostały poruszone następujące tematy:

- mobilności między segmentami polskiego rynku pracy (prof. Łukasz Arendt – Uniwersytet Łódzki, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN);
- efektywności rynków pracy w krajach Unii Europejskiej (dr Ewa Rollnik-Sadowska – Politechnika Białostocka);
- zielonego samozatrudnienia jako przejawu aktywizacji zawodowej na podstawie wartości zrównoważonego rozwoju (dr Łukasz Kozar – Uniwersytet Łódzki);
- rynku pracy z perspektywy studentów w zmieniającej się sytuacji gospodarczej (dr Izabela Klepacka-Dunajko – Państwowa Uczelnia Zawodowa im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie);
- polityk publicznych wspomagających aktywizację zawodową osób opuszczających zakłady karne w Polsce (dr Joanna Felczak – Szkoła Główna Handlowa w Warszawie);
- motywy wyboru studiów w obliczu zdarzeń nadzwyczajnych (prof. Agata Zagórska – Uniwersytet Opolski, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN, dr Wojciech Goleński – Uniwersytet Opolski);
- kształcenie uniwersyteckie a rynek pracy w społeczeństwie cyfrowym (dr Justyna Godlewska-Szyrkowa – Uniwersytet Warszawski).

Drugą część trzeciej sesji tematycznej moderował dr Dariusz Perło (Akademia Nauk

Stosowanych w Łomży). Referaty dotyczyły następujących zagadnień:

- nadwyżkowych i deficytowych zawodów w badaniach krajowego rynku pracy w Polsce w okresie pandemii COVID-19 (prof. Magdalena Knapińska – Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu);
- dziedzina kształcenia a perspektywy na rynku pracy w Polsce w latach 2016–2021 (mgr Anna Rutkowska – Uniwersytet Łódzki);
- wyzwań stojących przed szkolnictwem zawodowym (dr Adam Miara – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
- ścieżek wkraczania młodych na rynek pracy (dr Monika Maksim – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu);
- wybranych aspektów aktywnej polityki rynku pracy skierowanej do osób młodych (mgr Marta Sosnowska – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
- szkolnictwa zawodowego w zmieniającej się rzeczywistości (dr Urszula Widelska – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży);
- zatrudnienia w czasie pozbawienia wolności (prof. Ewa Galecka-Burdziak – Szkoła Główna Handlowa w Warszawie);
- barier w aktywizacji zawodowej opiekunów osób zależnych (prof. Cecylia Sadowska-Snarska – Akademia Nauk Stosowanych w Łomży, Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN).

To naukowe spotkanie było kontynuacją tradycji corocznych ogólnopolskich konferencji polityków społecznych oraz kontynuacją konferencji poświęconych ekonomicznym i społecznym uwarunkowaniom rozwoju Gospodarki 4.0 w kontekście pracy i rynku pracy.

Z uwagi na szybkie tempo zmian społeczno-gospodarczych i ich dynamiczne uwarunkowania istnieje potrzeba wymiany poglądów, ocen (na podstawie wyników badań, analiz i innowacyjnych pomysłów) odnośnie do obserwowanych procesów i zjawisk. Czynnikiem o kapitalnym znaczeniu jest tu pandemia COVID-19, wpływająca na przepływy w zasobach pracy, oddziałująca na relacje pracownik-pracodawca, ale też na szersze życie poza pracą i bezpieczeństwo socjalne obywateli.

Proces rozwoju Gospodarki 4.0 oraz pandemia COVID-19 wpływają na poszczególne kraje i społeczności w skali regionalnej i lokalnej, a zarazem rodzą istotne wyzwania w obszarze rynku pracy i jego społecznych uwarunkowań.

Wyniki konferencji zostaną upowszechnione m.in. przez opublikowanie referatów w czasopiśmie naukowych z obszaru polityki społecznej oraz w formie książkowej, aby dotrzeć do jak największego kręgu odbiorców.

Publikacje, będące pokłosiem konferencji, wniosą wkład w rozwój myśli teoretycznej oraz przyczynią się do unowocześnienia strategii i instrumentów gospodarowania pracą na płaszczyźnie makro- i mikroekonomicznej, jak też rozwiązywania problemów w ramach polityki społecznej. Złożoność omawianych zagadnień przesądza jednocześnie o tym, że niektóre wątki mogą zawierać elementy dyskusyjne i stanowić zarazem inspirację do dalszych badań.